

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
проректор з науково-педагогічної
та навчальної
роботи

Інна АНДРУШКО

“29” серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
освітньої компоненти

**ОК 47. «Клінічна практика з терапії та реабілітації при порушеннях системи
опори та руху»**

підготовки перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 227 «Терапія та реабілітація»
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізації: 227.01 Фізична терапія

факультет: медичний факультет №2
(назва факультету)

2024 рік

Робоча програма з освітньої компоненти «Клінічна практика з терапії та реабілітації при порушеннях системи опори та руху» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, освітньої кваліфікації «бакалавр з фізичної терапії», професійної кваліфікації «асистент фізичного терапевта».

«29» серпня 2024 року - 20 с.

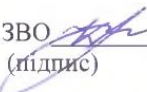
доцент ЗВО Олександра ГОРОДЕЦЬКА, В.о. завідувача кафедри фізичної та реабілітаційної медицини, к.мед.н., доц. ЗВО Ростислав КРАВЕЦЬ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
Спортивної медицини, фізичного виховання та реабілітації та
Фізичної та реабілітаційної медицини

Протокол від « 28 »__серпня__ 2024 року № 1

Завідувач кафедри
Спортивної медицини, фізичного
виховання та реабілітації д. б. н., професор ЗВО (Лариса САРАФИНЮК)
(підпис) (прізвище та ініціали)

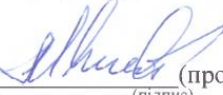
«28»__серпня__ 2024 року

В.о. завідувача кафедри
Фізичної та реабілітаційної медицини к.мед.н., доцент ЗВО (Ростислав КРАВЕЦЬ)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«28»__серпня__ 2024 року

Схвалено методичною радою терапевтичних дисциплін Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова за напрямом підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у галузі знань 22 Охорона здоров'я

Протокол від «29»_серпня_ 2024 року № 1

«29» серпня 2024 року Голова (проф. ЗВО Микола СТАНІСЛАВЧУК)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення освітньої компоненти «Клінічна практика з терапії та реабілітації при порушеннях системи опори та руху» складена відповідно до ОПП «Терапія та реабілітація» (2023 р.) першого (бакалаврського) рівня освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» спеціалізації 227.01 «Фізична терапія» освітньої програми «Фізична терапія, ерготерапія» відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія галузі знань 22 Охорона здоров'я для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, введеного в дію наказом МОН №1419 від 19.12.2018 р.

Анотація навчальної дисципліни

Програма освітньої компоненти «Клінічна практика з терапії та реабілітації при порушеннях системи опори та руху» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, примірного навчального плану підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 Терапія та реабілітація.

«Клінічна практика з терапії та реабілітації при порушеннях системи опори та руху» є *обов'язковим* компонентом освітньо-професійної програми 227 Терапія та реабілітація, спеціалізації 227.01 «Фізична терапія», циклу *професійної* підготовки бакалавра з фізичної терапії, розрахована на 6 кредити, які здобувачі освіти засвоюють протягом IV семестру на другому році навчання.

Основною метою програми є формування знань і практичних навичок з освітньої компоненти «Клінічна практика з терапії та реабілітації при порушеннях опорно-рухової системи», яка є ключовою для опанування дисциплін професійного спрямування.

Програма реалізується в межах галузі знань «Охорона здоров'я» та спрямована на підготовку фахівців, здатних ефективно відновлювати функції та життєдіяльність осіб з порушеннями здоров'я, забезпечувати їх фізичну, психоемоційну та соціальну адаптацію. Особлива увага приділяється формуванню клінічного мислення, застосуванню стратегії компенсації, підвищенню рівня активності й участі клієнтів, а також забезпеченню їх інтеграції в суспільство.

Програма акцентує увагу на аналізі впливу фізичних навантажень різної інтенсивності — від гіпокінезії до гіперкінезії — на організм здорової та хворої людини, з метою визначення оптимальної рухової активності. Це необхідно для профілактики порушень, підтримки функціонального резерву, покращення якості життя та комплексної реабілітації осіб з обмеженнями життєдіяльності.

Робоча програма складена на основі: освітньо-професійної програми «*Фізична терапія*» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Бакалавр з фізичної терапії», галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація», спеціалізації 227.01 «Фізична терапія» у ВНМУ ім. М.І.Пирогова, (Вінниця - 2023).

навчального плану на 2023-2026 н.р. підготовки здобувачів першого рівня (бакалаврської вищої освіти) строком навчання 2р. 10 міс. і навчального плану на 2023-2027 н.р. строком навчання 3р. 10 міс. з спеціальності 227 «Терапія та реабілітація».

положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І.Пирогова;

Положення про виробничу практику ВНМУ ім. М.І. Пирогова.

1. Опис навчальної дисципліни

Програма освітньої компоненти «Клінічна практика з терапії та реабілітації при порушеннях системи опори та руху» призначена для закладів вищої освіти МОЗ України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, є важливою складовою навчального процесу, оскільки базується на отриманих в межах освітньої програми «Терапія та реабілітація» теоретичних знань та практичних навичок та допомагає трансформувати їх у професійне вміння на робочому місці.

Базами практики з виробничої клінічної практики з терапії та реабілітації при порушеннях системи опори та руху можуть бути клінічні бази, затверджені у встановленому порядку та які можуть забезпечити виконання програми практики. Протягом проходження виробничої практики вся діяльність здобувача вищої освіти підлягає контролю з боку керівників виробничої практики від кафедри та від бази практики.

Результати проходження виробничої практики оформляються шляхом заповнення відповідної документації: щоденника виробничої практики та звіту про виконання програмних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння освітньої компоненти здійснюється по її завершенню у формі підсумкового контролю (диференційний залік) згідно навчального плану для спеціальності 227 “Терапія та реабілітація”.

Предмет вивчення освітньої компоненти:

Освітня компонента «Клінічна практика з терапії та реабілітації при порушеннях опорно-рухової системи» охоплює сучасні методи фізикального обстеження та інструменти функціонального оцінювання, які використовуються у фізичній терапії для роботи з особами з обмеженням функціонування та життєдіяльності. Вивчення компонент передбачає опанування підходів до науково обґрунтованого нормування фізичної активності в межах комплексного лікування, профілактики ускладнень і загострень, а також реабілітації із фокусом на відновлення якості життя.

Студенти отримують знання з теоретичних і методологічних основ фізичної терапії, засвоюють принципи реабілітаційного планування, участі у міждисциплінарній реабілітаційній команді та елементів клінічного мислення, необхідного для ухвалення обґрунтованих терапевтичних рішень.

Міждисциплінарні зв'язки:

Освітня компонента ґрунтується на знаннях з анатомії, фізіології, біохімії, медичної фізики, патологічної фізіології, гігієни та екології, які забезпечують розуміння структури, функцій і реакцій організму на фізичне навантаження. Компонента тісно інтегрується з подальшими дисциплінами, зокрема з клінічним реабілітаційним менеджментом, травматологією, ортопедією, неврологією та іншими клінічними предметами навчального плану.

Це забезпечує цілісність професійної підготовки, формує здатність застосовувати здобуті знання на практиці та розвивати професійні компетентності, необхідні для ефективної реабілітаційної діяльності у майбутній клінічній практиці.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета освітньої компоненти - закріпити та поглибити теоретичні знання і практичні навички, набуті під час навчання, а також сформувати готовність до самостійного виконання професійних завдань у сфері фізичної терапії. Практика має на меті розвиток умінь щодо планування та реалізації реабілітаційних заходів, спрямованих на відновлення або компенсацію порушених функцій організму в умовах реальної клінічної діяльності.

2.2. Основними завданнями освітньої компоненти «Клінічна практика з терапії та реабілітації при порушеннях опорно-рухової системи» є:

1. Обстеження та клінічне мислення

1. Проведення комплексного фізикального обстеження пацієнта з урахуванням функціонального стану.

2. Аналіз результатів обстеження та формулювання клінічно обґрунтованих висновків.
3. Визначення прогнозу щодо відновлення функцій та формування реабілітаційного плану.
  2. Реабілітаційне втручання
    4. Розробка та впровадження індивідуалізованої програми фізичної терапії.
    5. Моніторинг динаміки, аналіз ефективності втручання та внесення коректив до плану лікування.
    6. Надання рекомендацій щодо підтримки функціонального стану та профілактики загострень.
  3. Комунікація та міжпрофесійна взаємодія
    7. Консультування пацієнта в межах професійної компетенції; скерування до інших фахівців у разі потреби.
    8. Співпраця з членами міждисциплінарної команди для досягнення оптимальних результатів реабілітації.
  4. Соціальна інтеграція та якість життя
    9. Сприяння адаптації пацієнта до повсякденного життя та професійної діяльності.
    10. Підтримка процесу повернення до трудової активності, з урахуванням можливостей та обмежень пацієнта.

2.3. Компетентності та результати навчання.

Згідно ОПП “Терапія та реабілітація” дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей:

- *Інтегральні(ІК)*: Здатність вирішувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов’язані з фізичною терапією та ерготерапією із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого- педагогічних наук.

- *Загальні компетентності (ЗК)*:

ЗК 1	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 2	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 3	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 4	Здатність працювати в команді.
ЗК 5	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 6	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 7	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 8	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК 9	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 10	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 11	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 13	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК 14	Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1	Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної

	команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.
СК 2	Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.
СК3	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії
СК4	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
СК 5	Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.
СК 6	Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати
СК7	Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії
СК 8	Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.
СК 9	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта
СК 10	Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.
СК 13	Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.
СК14	Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії
СК 15	Здатність брати участь у розробленні заходів і пропозицій щодо удосконалення фізичної терапії на місцевому, регіональному та національному рівнях у межах своєї компетентності.

Результати навчання освітньої компоненти:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання:

ПРН 1. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 3. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 4. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних, та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 5. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 6. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПРН 7. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 8. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 9. Реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових

порушень та активності.

ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПРН 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати і представляти власний досвід, аналізувати і застосовувати досвід колег.

Результати навчання для дисципліни:

В результаті вивчення **освітньої компоненти**:

знати:

1. Теоретичні основи реабілітації

1.1. Визначення поняття «реабілітація»; її мету, завдання та основні напрямки (медичний, психологічний, соціальний, професійний).

1.2. Сутність фізичної реабілітації як складової медичної допомоги; її мету, завдання, основні засоби та методичні принципи.

1.3. Роль фізичної реабілітації у відновленні здоров'я, функціонального стану, працездатності, попередженні ускладнень і покращенні якості життя пацієнтів.

2. Клінічна практика та застосування засобів фізичної терапії

2.1. Основні методи функціонального та реабілітаційного обстеження; інструменти оцінювання, що застосовуються у фізичній терапії: опитування, спостереження, антропометрія, пальпація, суглобова гра, визначення інтенсивності та динаміки болю, оцінювання активного та пасивного руху, гоніометрія, оцінювання м'язової сили (ММТ, динамометрія), визначення м'язової витривалості, визначення рівноваги та координації, оцінювання рухових функцій, оцінювання стану кукси.

2.2. Показання та протипоказання до застосування засобів фізичної реабілітації при різних клінічних станах.

2.3. Особливості фізичної активності залежно від періоду захворювання (гострий, підгострий, післятривалий етапи реабілітації).

3. Засоби та методи втручання:

4. Основні завдання і принципи терапевтичної фізичної активності (вправ) при:

травмах і захворюваннях опорно-рухового апарату (біль, набряки, порушення амплітуди руху, зменшення м'язової сили та м'язової атрофії, зменшення м'язової витривалості, порушення рівноваги та координації, порушення рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші).

5. Принципи підбору, дозування та індивідуалізації фізичних навантажень у реабілітаційному процесі.

вміти:

1. Здійснювати обґрунтований вибір засобів фізичної реабілітації з урахуванням клінічного перебігу захворювання (фаза, стадія, ступінь функціональних розладів), супутньої патології, віку, статі, функціональних можливостей, рівня фізичної підготовленості та толерантності до навантажень.

2. Розробляти та надавати пацієнтам рекомендації щодо самостійного виконання вправ, з урахуванням режиму, дозування та особливостей самоконтролю під час занять.

3. Оцінювати ефективність засобів фізичної реабілітації, які були використані на різних етапах відновного процесу.
4. Застосовувати методики комплексного реабілітаційного обстеження, зокрема: оцінювання фізичного розвитку, антропометрії, аналіз постави та ходи, гоніометрії, проведення мануального м'язового тестування (ММТ), оцінювання м'язової сили (ММТ, динамометрія), визначення м'язової витривалості, визначення рівноваги та координації, оцінювання рухових функцій, виконання провокативних тестів для суглобів.

3. Інформаційний обсяг освітньої компоненти

На вивчення навчальної дисципліни другого року навчання відводиться 180 годин, 6,0 кредитів ЄКТС; тривалість виробничої практики – 6 тижнів.

Опис навчального плану з освітньої компоненти

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин			Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/кредитів ECTS	Аудиторних	СРС		
		Практична підготовка			
Клінічна практика з терапії та реабілітації при порушеннях системи опори та руху	180 годин / 6,0 кредитів	180		II	ПК — диференційний залік
Модуль 1 Клінічна практика з терапії та реабілітації при порушеннях системи опори та руху	90 годин / 3,0 кредита	45	45	II	ПК — диференційний залік
Модуль 2 Клінічна практика з реабілітаційного менеджменту при порушеннях опорно-рухового апарату	90 годин / 3,0 кредита	45	45	II	ПК — диференційний залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження для денної форми навчання становить 50%, СРС – 50%.

Модуль 1. «Клінічна практика з фізичної терапії з основами фізіотерапевтичного обстеження при порушеннях системи опори та руху»

Практичні навички 1. Аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові дії. Виконувати базові компоненти обстеження і документувати їх результати.

Практичні навички 2. Опитування пацієнта, збір та деталізація скарг, фізіатричний анамнез. Комунікативні навички.

Практичні навички 3. Оцінка функціональних можливостей за потреби пацієнта/клієнта.

Практичні навички 4. Огляд пацієнтів (статичний та динамічний). Збір антропометричних даних. Визначення ІМТ.

Практичні навички 5. Оцінювання активних та пасивних рухів у суглобах. Визначення «Суглобової гри». Визначення м'язової сили верхньої кінцівки і нижньої кінцівки (ММТ) за Оксфордською шкалою.

Практичні навички 6. Визначення інтенсивності та динаміки болю. Візуальна аналогова шкала болю (ВАШ).

Практичні навички 7. Вимірювання амплітуди рухів суглобів верхньої кінцівки і нижньої кінцівки (Гоніометрія).

Практичні навички 8. Визначення м'язової витривалості. Шкала Борга.

Практичні навички 9. Оцінка рівноваги та координації. Основні інструменти оцінювання. Оцінка балансу за шкалою Берга.

Практичні навички 10. Тест встань та іди «Up and Go».

Практичні навички 11. Тест з 4-ма квадратами.

Практичні навички 12. Оцінка функціональної незалежності пацієнта за шкалою FIM, індекс Бартел.

Практичні навички 13. Підбір основних терапевтичних вправ при порушеннях рухової функції.

Практичні навички 14. Реабілітаційні втручання фізичних терапевтів у пацієнтів з контрактурами.

Практичні навички 15. Диференційний залік.

Модуль 2. «Клінічна практика з реабілітаційного менеджменту при порушеннях опорно-рухового апарату»

Практичні навички 1. Загальні принципи застосування заходів фізичної терапії при щелепно-лицьових травмах.

Практичні навички 2. Фізична терапія осіб з переломами ключиці та лопатки.

Практичні навички 3. Фізична терапія осіб з переломами верхнього плечового поясу та діафізарних переломах плеча і передпліччя у різні періоди відновлення.

Практичні навички 4. Фізична терапія осіб з травмах плечового та ліктьового суглобів у різні періоди відновлення.

Практичні навички 5. Фізична терапія осіб при переломах нижніх кісток, ушкодженнях менісків, переломах кісточок, переломах таранної кістки, переломах п'яткової кістки, переломах плеснових кісток.

Практичні навички 6. Фізична терапія осіб при переломах кісток зап'ястка, п'ясткових кісток та фаланг пальців.

Практичні навички 7. Фізична терапія осіб при переломах хребта.

Практичні навички 8. Фізична терапія осіб з артритом, артрозом та ревматоїдним артритом.

Практичні навички 9. Фізична терапія осіб з травмами колінного та гомілковостопного суглобів.

Практичні навички 10. Фізична терапія осіб з остеохондрозом у шийному, грудному та поперековому відділі хребта.

Практичні навички 11. Фізична терапія осіб з порушенням постави.

Практичні навички 12. Фізична терапія осіб зі сколіозом.

Практичні навички 13. Фізична терапія осіб з дисплазією кульшового суглоба.

Практичні навички 14. Фізична терапія осіб з клишоногістю.

Практичні навички 15. Диференційний залік.

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (ДФН)		
	усього	У тому числі	
		Практ. підготовка	СРС
1	2	3	4
Модуль 1 «Клінічна практика з фізичної терапії з основами фізіотерапевтичного обстеження при порушеннях системи опори та руху»			
Практичні навички 1. Аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові дії. Виконувати базові компоненти обстеження і документувати їх результати.	6	3	3
Практичні навички 2. Опитування пацієнта, збір та деталізація скарг, фізіатричний анамнез. Комунікативні навички.	6	3	3
Практичні навички 3. Оцінка функціональних можливостей за потреби пацієнта/клієнта.	6	3	3
Практичні навички 4. Огляд пацієнтів (статичний та динамічний). Збір антропометричних даних. Визначення ІМТ.	6	3	3
Практичні навички 5. Оцінювання активних та пасивних рухів у суглобах. Визначення «Суглобової гри». Визначення м'язової сили верхньої кінцівки і нижньої кінцівки (ММТ) за Оксфордською шкалою.	8	4	4
Практичні навички 6. Визначення інтенсивності та динаміки болю. Візуальна аналогова шкала болю (ВАШ).	6	3	3
Практичні навички 7. Вимірювання амплітуди рухів суглобів верхньої кінцівки і нижньої кінцівки (Гоніометрія).	6	3	3
Практичні навички 8. Визначення м'язової витривалості. Шкала Борга.	6	3	3
Практичні навички 9. Оцінка рівноваги та координації. Основні інструменти оцінювання. Оцінка балансу за шкалою Берга.	8	4	4
Практичні навички 10. Тест встань та іди «Timed Up and Go».	6	3	3
Практичні навички 11. Тест з 4-ма квадратами.	6	3	3
Практичні навички 12. Оцінка функціональної незалежності пацієнта за шкалою FIM, індекс Бартел.	6	3	3
Практичні навички 13. Підбір основних терапевтичних вправ при порушеннях рухової функції.	6	3	3
Практичні навички 14. Реабілітаційні втручання фізичних терапевтів у пацієнтів з контрактурами.	6	3	3
Практичні навички 15. Диференційний залік.	2	1	1
Усього годин за модуль 1	90	45	45
Модуль 2 «Клінічна практика з реабілітаційного менеджменту при порушеннях опорно-рухового апарату»			
Практичні навички 1. Загальні принципи застосування заходів фізичної терапії при щелепно-лицьових травмах.	6	3	3
Практичні навички 2. Фізична терапія осіб з переломами ключиці та лопатки	6	3	3
Практичні навички 3. Фізична терапія осіб з переломами верхнього плечового поясу та діафізарних переломах плеча і передпліччя у різні періоди відновлення.	6	3	3

Практичні навички 4. Фізична терапія осіб з травмах плечового та ліктьового суглобів у різні періоди відновлення.	6	3	3
Практичні навички 5. Фізична терапія осіб при переломах нижніх кісток, ушкодженнях менісків, переломах кісточок, переломах таранної кістки, переломах п'яткової кістки, переломах плеснових кісток.	8	4	4
Практичні навички 6. Фізична терапія осіб при переломах кісток зап'ястка, п'ясткових кісток та фаланг пальців.	6	3	3
Практичні навички 7. Фізична терапія осіб при переломах хребта.	6	3	3
Практичні навички 8. Фізична терапія осіб з артритом, артрозом та ревматоїдним артритом.	6	3	3
Практичні навички 9. Фізична терапія осіб з травмами колінного та гомілковостопного суглобів.	8	4	4
Практичні навички 10. Фізична терапія осіб з остеохондрозом у шийному, грудному та поперековому відділі хребта.	6	3	3
Практичні навички 11. Фізична терапія осіб з порушенням постави.	6	3	3
Практичні навички 12. Фізична терапія осіб зі сколіозом.	6	3	3
Практичні навички 13. Фізична терапія осіб з дисплазією кульшового суглоба.	6	3	3
Практичні навички 14. Фізична терапія осіб з клишоногістю.	6	3	3
Практичні навички 15. Диференційний залік.	2	1	1
Усього годин за модуль 2	90	45	45
Разом за освітню компоненту	180	90	90

* Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження для денної форми навчання становить 50%, СРС – 50%.

5. Практична підготовка

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1 «Клінічна практика з фізичної терапії з основами фізіотерапевтичного обстеження при порушеннях системи опори та руху»		
1.	Практичні навички 1. Аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові дії. Виконувати базові компоненти обстеження і документувати їх результати.	3
2.	Практичні навички 2. Опитування пацієнта, збір та деталізація скарг, фізіатричний анамнез. Комунікативні навички.	3
3.	Практичні навички 3. Оцінка функціональних можливостей за потреби пацієнта/клієнта.	3
4.	Практичні навички 4. Огляд пацієнтів (статичний та динамічний). Збір антропометричних даних. Визначення ІМТ.	3
5.	Практичні навички 5. Оцінювання активних та пасивних рухів у суглобах. Визначення «Суглобової гри». Визначення м'язової сили верхньої кінцівки і нижньої кінцівки (ММТ) за Оксфордською шкалою.	4
6.	Практичні навички 6. Визначення інтенсивності та динаміки болю. Візуальна аналогова шкала болю (ВАШ).	3
7.	Практичні навички 7. Вимірювання амплітуди рухів суглобів верхньої кінцівки і нижньої кінцівки (Гоніометрія).	3

8.	Практичні навички 8. Визначення м'язової витривалості. Шкала Борга.	3
9.	Практичні навички 9. Оцінка рівноваги та координації. Основні інструменти оцінювання. Оцінка балансу за шкалою Берга.	4
10.	Практичні навички 10. Тест встань та іди «Timed Up and Go».	3
11.	Практичні навички 11. Тест з 4-ма квадратами.	3
12.	Практичні навички 12. Оцінка функціональної незалежності пацієнта за шкалою FIM, індекс Бартел.	3
13.	Практичні навички 13. Підбір основних терапевтичних вправ при порушеннях рухової функції.	3
14.	Практичні навички 14. Реабілітаційні втручання фізичних терапевтів у пацієнтів з контрактурами.	3
15.	Практичні навички 15. Диференційний залік.	1
Разом за модуль 1		45
Модуль 2 Клінічна практика з реабілітаційного менеджменту при порушеннях опорно-рухового апарату		
1.	Практичні навички 1. Загальні принципи застосування заходів фізичної терапії при щелепно-лицьових травмах.	3
2.	Практичні навички 2. Фізична терапія осіб з переломами ключиці та лопатки	3
3.	Практичні навички 3. Фізична терапія осіб з переломами верхнього плечового поясу та діафізарних переломах плеча і передпліччя у різні періоди відновлення.	3
4.	Практичні навички 4. Фізична терапія осіб з травмах плечового та ліктьового суглобів у різні періоди відновлення.	3
5.	Практичні навички 5. Фізична терапія осіб при переломах нижніх кісток, ушкодженнях мінісків, переломах кісточок, переломах таранної кістки, переломах п'яткової кістки, переломах плеснових кісток.	4
6.	Практичні навички 6. Фізична терапія осіб при переломах кісток зап'ястка, п'ясткових кісток та фаланг пальців.	3
7.	Практичні навички 7. Фізична терапія осіб при переломах хребта.	3
8.	Практичні навички 8. Фізична терапія осіб з артритом, артрозом та ревматоїдним артритом.	3
9.	Практичні навички 9. Фізична терапія осіб з травмами колінного та гомілковостопного суглобів.	4
10.	Практичні навички 10. Фізична терапія осіб з остеохондрозом у шийному, грудному та поперековому відділі хребта.	3
11.	Практичні навички 11. Фізична терапія осіб з порушенням постави.	3
12.	Практичні навички 12. Фізична терапія осіб зі сколіозом.	3
13.	Практичні навички 13. Фізична терапія осіб з дисплазією кульшового суглоба.	3
14.	Практичні навички 14. Фізична терапія осіб з клишоногістю.	3
15.	Практичні навички 15. Диференційний залік.	1
Разом за модуль 2		45
Разом за дисципліну:		90

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1 «Клінічна практика з фізичної терапії з основами фізіотерапевтичного обстеження при порушеннях системи опори та руху»		
1.	Практичні навички 1. Аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові дії. Виконувати базові компоненти обстеження і документувати їх результати.	3
2.	Практичні навички 2. Опитування пацієнта, збір та деталізація скарг, фізіатричний анамнез. Комунікативні навички.	3
3.	Практичні навички 3. Оцінка функціональних можливостей за потреби пацієнта/клієнта.	3
4.	Практичні навички 4. Огляд пацієнтів (статичний та динамічний). Збір антропометричних даних. Визначення ІМТ.	3
5.	Практичні навички 5. Оцінювання активних та пасивних рухів у суглобах. Визначення «Суглобової гри». Визначення м'язової сили верхньої кінцівки і нижньої кінцівки (ММТ) за Оксфордською шкалою.	4
6.	Практичні навички 6. Визначення інтенсивності та динаміки болю. Візуальна аналогова шкала болю (ВАШ).	3
7.	Практичні навички 7. Вимірювання амплітуди рухів суглобів верхньої кінцівки і нижньої кінцівки (Гоніометрія).	3
8.	Практичні навички 8. Визначення м'язової витривалості. Шкала Борга.	3
9.	Практичні навички 9. Оцінка рівноваги та координації. Основні інструменти оцінювання. Оцінка балансу за шкалою Берга.	4
10.	Практичні навички 10. Тест встань та іди «Timed Up and Go».	3
11.	Практичні навички 11. Тест з 4-ма квадратами.	3
12.	Практичні навички 12. Оцінка функціональної незалежності пацієнта за шкалою FIM, індекс Бартел.	3
13.	Практичні навички 13. Підбір основних терапевтичних вправ при порушеннях рухової функції.	3
14.	Практичні навички 14. Реабілітаційні втручання фізичних терапевтів у пацієнтів з контрактурами.	3
15.	Практичні навички 15. Диференційний залік.	1
Разом за модуль 1		45
Модуль 2 Клінічна практика з реабілітаційного менеджменту при порушеннях опорно-рухового апарату		
1.	Практичні навички 1. Загальні принципи застосування заходів фізичної терапії при щелепно-лицьових травмах.	3
2.	Практичні навички 2. Фізична терапія осіб з переломами ключиці та лопатки	3
3.	Практичні навички 3. Фізична терапія осіб з переломами верхнього плечового поясу та діафізарних переломах плеча і передпліччя у різні періоди відновлення.	3
4.	Практичні навички 4. Фізична терапія осіб з травмах плечового та ліктьового суглобів у різні періоди відновлення.	3
5.	Практичні навички 5. Фізична терапія осіб при переломах нижніх кісток, ушкодженнях менісків, переломах кісточок,	4

	переломах таранної кістки, переломах п'яткової кістки, переломах плеснових кісток.	
6.	Практичні навички 6. Фізична терапія осіб при переломах кісток зап'ястка, п'ясткових кісток та фаланг пальців.	3
7.	Практичні навички 7. Фізична терапія осіб при переломах хребта.	3
8.	Практичні навички 8. Фізична терапія осіб з артритом, артрозом та ревматоїдним артритом.	3
9.	Практичні навички 9. Фізична терапія осіб з травмами колінного та гомілковостопного суглобів.	4
10.	Практичні навички 10. Фізична терапія осіб з остеохондрозом у шийному, грудному та поперековому відділі хребта.	3
11.	Практичні навички 11. Фізична терапія осіб з порушенням постави.	3
12.	Практичні навички 12. Фізична терапія осіб зі сколіозом.	3
13.	Практичні навички 13. Фізична терапія осіб з дисплазією кульшового суглоба.	3
14.	Практичні навички 14. Фізична терапія осіб з клишоногістю.	3
15.	Практичні навички 15. Диференційний залік.	1
Разом за модуль 2		45
Разом за дисципліну:		90

7. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів включає теоретичну підготовку до проходження практики, опанування практичними навичками під час проходження практики, самостійне заповнення щоденника практики, аналіз та узагальнення інформації при підготовці до підсумкового контролю та захисту щоденника практики.

8. Форма і методи навчання

Форма навчання: очна (денна). В умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану (особливого періоду) форма здобуття освіти встановлюється згідно рішень органів виконавчої влади, ВЦА, місцевого органу управління освіти та Вінницького національного медичного університету для створення безпечного освітнього середовища. Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.

Методи контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти в процесі проходження клінічної практики здійснюється з використанням таких методів:

1. **Поточний контроль з боку викладача / керівника від бази практики:**
  - Спостереження за виконанням практичних завдань;
  - Усне та письмове опитування;
  - Аналіз медичної документації, заповненої студентом;
  - Перевірка ведення щоденника практики;
  - Проведення міні-кейсів (клінічних ситуацій) з аналізом дій студента.
2. **Самоконтроль:**
  - Оцінювання власних дій під час виконання професійних завдань;
  - Заповнення самозвітів і самооцінювання ефективності втручань;
  - Аналіз помилок і невідповідностей у процесі практики.
3. **Взаємоконтроль:**
  - Обговорення і рецензування виконання практичних дій між студентами;
  - Участь у командному розборі клінічних випадків;
  - Порівняння підходів до вирішення реабілітаційних задач.

4. Самокорекція:

- Внесення змін у власні дії на основі самоконтролю і зворотного зв'язку;
- Корекція формулювань у документації (щоденник, план втручання тощо);
- Вдосконалення індивідуального стилю професійної діяльності.

5. Взаємокорекція:

- Внесення змін до плану дій після обговорення з колегами чи керівником;
- Колективна робота над помилками;
- Конструктивна критика з боку інших учасників команди.

9. Методи контролю та критерії оцінювання

Протягом проходження виробничої практики вся діяльність здобувача вищої освіти підлягає системному контролю з боку керівників практики — як від кафедри, так і від бази практики.

Результати виконання завдань фіксуються у **щоденнику практики** відповідно до тем практичної підготовки.

Підсумковий контроль засвоєння освітньої компоненти здійснюється у формі **диференційованого заліку**, який включає:

- якість заповнення щоденника практики;
- подання та захист звіту практики.

Критерії оцінювання практичних навичок під час проходження практики

Оцінювання усної відповіді та опанування практичної навички під час поточного контролю

Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який із повним знанням методики, самостійно, у чіткій послідовності проведення роботи, виконав практичну навичку та грамотно сформулював висновки.

Оцінка **«добре»** виставляється студенту, який із повним знанням методики, самостійно, у чіткій послідовності проведення роботи, виконав практичну навичку та грамотно сформулював висновки, проте допускає незначні неточності у виконанні роботи.

Оцінка **«задовільно»** виставляється студенту, який під час виконання практичної навички допускає неточності та помилки у виконанні роботи чи формулюванні висновку.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється студенту, який, орієнтуючись у фактичному матеріалі, показує незнання методики, невміння виконання практичної навички, допускає грубі помилки у послідовності проведення роботи та при формулюванні висновків.

Оцінювання вмінь та практичних навичок під час підсумкового контролю (диференційований залік)

Студент може отримати на підсумковому контролі з дисципліни «Клінічна практика з терапії та реабілітації при порушеннях системи опори та руху 2 курс» наступні бали:

- 50-55 балів

- отримує студент, який знає оглядово основний матеріал, не знає його деталей, допускає суттєві неточності, недостатньо правильне формулювання, значно порушує послідовність у виконанні навички і відчуває значні труднощі при виконанні практичних навичок. Слабкі сторони відповіді можуть суттєво вплинути на клінічне заключення;

- отримує студент, який знає оглядово основний матеріал, але не знає його деталей, допускає суттєві неточності, недостатньо правильне формулювання, значно порушує послідовність у викладанні програмного матеріалу і проявляє серйозні труднощі при виконанні практичних навичок;

- отримує студент, який знає оглядово основний матеріал, при відповідях на питання допускає значні неточності та труднощі при формулюванні діагнозу, визначенні реабілітаційної

тактики ведення пацієнта, при інтерпретації лабораторних та інструментальних методів дослідження робить суттєві помилки у клінічному заключенні, які можуть вплинути на визначення подальшої тактики ведення пацієнта та призвести до погіршення стану.

- 55-60 балів

- отримує студент, який знає основний матеріал, але не знає його деталей, допускає неточності, має погрішності у формулюванні, частково порушує послідовність у виконанні маніпуляції і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок. Допущені неточності можуть суттєво вплинути на клінічне заключення;

- отримує студент, який знає основний матеріал, але не знає його деталей, допускає неточності, недостатньо правильне формулювання, порушує послідовність у викладанні програмного матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок;

- отримує студент, який знає основний матеріал, однак при відповідях на питання допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні діагнозу, визначенні тактики ведення пацієнта, призначення лікування може суттєво вплинути на стан пацієнта; при інтерпретації лабораторних та інструментальних методів дослідження робить суттєві помилки у клінічному заключенні, які можуть вплинути на визначення подальшої тактики ведення пацієнта та призвести до погіршення стану.

- 61-65 балів

- отримує студент, який твердо знає програмний матеріал, грамотно і змістовно його викладає, який все ж допускає неточності у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками, однак має погрішності у техніці виконання;

- отримує студент, який допускає неточності при виконанні маніпуляції, але здатний самостійно виявити допущені помилки; може демонструвати виконання практичної навички, але слабкою стороною є відсутність пояснень та узагальнюючих висновків; допущені неточності частково впливають на клінічне заключення;

- отримує студент, який добре володіє теоретичним матеріалом, але має погрішності в послідовності надання відповіді на питання (допускає неточності, які виправляє не одразу і з допомогою викладача) при формулюванні діагнозу, визначенні тактики ведення пацієнта і призначає лікування з помилками, які частково могли б вплинути на стан пацієнта, з неточностями у клінічній інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження; в цілому робить правильне клінічне заключення.

- отримує студент, який демонструє клінічне мислення, але проявляє труднощі у відпрацюванні тематичних клінічних сценаріїв.

- 66-70 балів

- отримує студент, який твердо знає програмний матеріал, грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значної неточності у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання;

- отримує студент, який допускає неточності при виконанні маніпуляції, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може демонструвати виконання практичної навички в цілому і робить узагальнюючі висновки з незначними помилками, які несуттєво впливають на клінічне заключення.

- отримує студент, який добре володіє теоретичним матеріалом та в логічній послідовності надає відповіді на питання, але допускає неточності, які швидко виправляє при уточнюючих питаннях викладача при формулюванні діагнозу, визначенні тактики ведення пацієнта і призначає лікування з незначними помилками, які несуттєво могли б вплинути на стан пацієнта, з незначними неточностями у клінічній інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження і робить правильне клінічне заключення;

- отримує студент, який демонструє логічне клінічне мислення, але проявляє мінімальний

- 71-75 балів

- отримує студент, який знає програмний матеріал, глибоко і міцно його засвоїв, вичерпно, послідовно, логічно його викладає, однак наявні погрішності у логічній комунікації між теорією та практикою;

- отримує студент, який знає хід та послідовність самостійного виконання маніпуляції під час виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, однак наявні незначні погрішності щодо формулювання узагальнень та висновків, робить клінічне заключення, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання;

- отримує студент, який грамотно надає відповіді на питання, тобто правильно формулює діагноз, визначає тактику ведення пацієнта і призначає лікування, правильно і клінічно обґрунтовано інтерпретує результати лабораторних та інструментальних методів дослідження і робить правильне клінічне заключення; (в процесі відповіді наявні порушення послідовності викладу матеріалу та хвилювання);

- отримує студент, який демонструє логічне клінічне мислення, але проявляє частковий ресурс у відпрацюванні тематичних клінічних сценаріїв.ресур у відпрацюванні тематичних клінічних сценаріїв.

• 76-80 балів

- отримує студент, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко і міцно його засвоїв, вичерпно, послідовно, логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою;

- отримує студент, який знає хід та послідовність самостійного виконання маніпуляції під час виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок та вірно з чітким формулюванням узагальнень та висновків, робить клінічне заключення, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання;

- отримує студент, який грамотно та в логічній послідовності надає відповіді на питання, тобто правильно формулює діагноз, визначає тактику ведення пацієнта і призначає лікування, правильно і клінічно обґрунтовано інтерпретує результати лабораторних та інструментальних методів дослідження і робить правильне клінічне заключення;

- отримує студент, який демонструє логічне клінічне мислення та проявляє максимальний ресурс у відпрацюванні тематичних клінічних сценаріїв.

Питання до диференційованого заліку

Модуль 1. Клінічна практика з фізичної терапії з основами фізіотерапевтичного обстеження при порушеннях системи опори та руху

1. Продемонструвати базові компоненти обстеження пацієнта.
2. Провести огляд пацієнта в статичному та динамічному режимах.
3. Зібрати антропометричні дані пацієнта.
4. Визначити індекс маси тіла (ІМТ).
5. Провести пальпацію основних складових опорно-рухового апарата.
6. Визначити поняття «суглобова гра» та її параметри.
7. Оцінити інтенсивність та динаміку болю.
8. Застосувати Візуальну аналогову шкалу (ВАШ) для оцінки болю.
9. Провести мануальне м'язове тестування (ММТ) верхньої кінцівки.
10. Провести мануальне м'язове тестування (ММТ) нижньої кінцівки.
11. Заповнити Оксфордську шкалу для оцінки сили м'язів верхньої кінцівки.
12. Заповнити Оксфордську шкалу для оцінки сили м'язів нижньої кінцівки.
13. Провести тест Берга для оцінки рівноваги.
14. Заповнити шкалу Борга для оцінки суб'єктивного відчуття навантаження.
15. Провести тест «Timed Up and Go» (TUG).
16. Провести тест «4 квадрати» для оцінки координації.
17. Заповнити та розрахувати індекс Бартел для оцінки функціональної незалежності.
18. Виміряти кут згинання та розгинання суглобів верхньої кінцівки за допомогою гоніометра.
19. Вибрати фізичні вправи при травмах кінцівок.
20. Зібрати анамнез пацієнта.
21. Виміряти кут згинання та розгинання суглобів нижньої кінцівки за допомогою гоніометра.

22. Продемонструвати навички комунікації з пацієнтом.
23. Оцінити функціональну незалежність за шкалою FIM.
24. Вибрати фізичні вправи при запальних захворюваннях суглобів кінцівок.

Модуль 2. Клінічна практика з реабілітаційного менеджменту при порушеннях опорно-рухового апарату

1. Продемонструйте позиціонування пацієнта для запобігання пролежнів
2. Продемонструйте позиціонування пацієнта лежачи на боці при хребтово-спинно-мозковій травмі
3. Продемонструйте позиціонування пацієнта лежачи на животі
4. Продемонструйте позиціонування пацієнта сидючи у візку
5. Продемонструйте позиціонування пацієнта у ліжку (зміна положення пацієнта у ліжку залежно від розташування – вище до подушки, ближче до краю ліжка тощо.)
6. Продемонструйте підбір візка для пацієнта, основні критерії підбору візка
7. Продемонструйте переміщення пацієнта сидючи вздовж краю ліжка
8. Продемонструйте пересаджування пацієнта на поверхні однакової висоти
9. Продемонструйте пересаджування пацієнта на поверхні різної висоти
10. Продемонструйте пересаджування пацієнта у візок
11. Продемонструйте переміщення та страхування пацієнта на візку
12. Продемонструйте переміщення пацієнта з положення сидючи в положення стоячи
13. Продемонструйте страхування пацієнта у положенні стоячи та стоячи з різними допоміжними засобами
14. Продемонструйте використання допоміжних засобів (рама трапеція, палиці, ортези, фіксатори, роллатори тощо.)
15. Продемонструйте страхування пацієнта під час ходьби
16. Продемонструйте переміщення та страхування пацієнта на сходах

10. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль засвоєння освітньої компоненти проводиться у вигляді диференційованого заліку після проходження виробничої практики відповідно до графіка навчального процесу на 2 році навчання.

11. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти.

Нарахування балів за освітню компоненту проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова. Складовими оцінки за освітню компоненту є конвертоване у бали середнє арифметичне поточної успішності за універсальною 120-бальною шкалою (від 72 до 120 балів), бали за підсумковий контроль (від 50 до 80 балів).

Бали за підсумковий контроль відповідають шкалі оцінок:

- оцінка «3» - 50-60 балів
- оцінка «4» - 61-70 балів
- оцінка «5» - 71-80 балів

Бали за поточну успішність, підсумковий контроль та традиційну оцінку викладачі вносять у відомість деканату. Отримані бали (сума балів поточної успішності та підсумкового контролю) відповідають фіксованій шкалі оцінок:

- оцінка «5» - 180-200 балів
- оцінка «4» - 160-179 балів
- оцінка «3» - 122-159 бали.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння освітньої компоненти, – 200 балів. **Мінімальна кількість балів** становить 122 бали. Бали за підсумковий контроль та поточну успішність студентів деканат вносить у програму Контингент і ранжує їх. Ранжування проводять на підставі отриманих балів за освітню компоненту згідно національної шкали та шкали ЄКТС (див. Положення про організацію освітнього процесу).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення освітньої компоненти

Для ефективного засвоєння освітньої компоненти використовуються такі навчально-методичні матеріали:

1. Презентації матеріалу в аудіо- та відео форматах для покращення сприйняття теоретичного матеріалу та демонстрації практичних навичок.
2. Щоденник з виробничої практики — основний документ для фіксації виконаних завдань, спостережень та рефлексій здобувача освіти.
3. Перелік питань для підсумкового контролю (диференційованого заліку), що охоплюють ключові теми освітньої компоненти.
4. Ситуаційні практично-орієнтовані задачі для відпрацювання навичок аналізу клінічних випадків та прийняття рішень.
5. Зразки медичної та організаційної документації, необхідної для оформлення результатів практичної діяльності.

13. Рекомендована література:

Основна:

1. Foundations of the physical rehabilitation in medicine / Anatoliy Mahlovanyu, Olha Kuninets, Igor Grygus // Фізична терапія, здоров'я, фізична культура та педагогіка : монографія . Fizjoterapia, zdrowie, kulturafizyczna i pedagogika : monografia. – Рівне : НУВГП, 2021. – С. 147 – 175
2. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підруч. для студентів I рівня вищ. освіти: галузь знань 22 "Охорона здоров'я", спец. 227 "Фізична терапія, ерготерапія" / за заг. ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2020. - 372 с.
3. Лянной Ю. О. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Ю. О. Лянной ; ред. Ю. О. Лянной. - Суми : Вид-во Сум. ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. - 368 с.
4. European Physical and Rehabilitation Medicine Bodies Alliance. White Book on Physical and Rehabilitation Medicine in Europe. Eur J Phys Rehabil Med 2018. - Vol.54(2). – P.125-321.
5. David X. Cifu. Braddom's Physical Medicine and Rehabilitation. - Commonwealth University School of Medicine, Richmond, Virginia, 2017. – 1184 p.
6. Афанасьев С.М. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації осіб з функціональними порушеннями і дегенеративно-дистрофічними захворюваннями опорно-рухового апарату. Київ, 2018. 505 с.
7. Герцик А. М. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації / фізичної терапії при

- порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: монографія / Андрій Герчик. Львів: ЛДУФК, 2018. 388 с.
8. Попадюха Ю.А. Сучасна реабілітаційна інженерія: монографія. Ю.А.Попадюха. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 1108 с.
  9. Сітовський А. М. Лікувальна фізична культура при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату: навч.пос. / А. М. Сітовський, Г.В.Колесник, В.М.Ходінов, І.В.Савчук / Луцьк : АРТіП, 2018. 242 с.
  10. Швесткова Ольга, Свецена Катержина та кол. Ерготерапія: Підручник. Київ, Чеський центр у Києві. 2019. 280 с.
  11. Швесткова Ольга, Сладкова Петра та кол. Фізична терапія: Підручник. Київ, Чеський центр у Києві. 2019. 272 с

Додаткова:

1. Михалюк Є. Л. Терапевтичні вправи: підручник / Є. Л. Михалюк, Ю. Г. Резніченко. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. - 228 с.
2. Григус І. М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи: навч. посіб. - Львів : Новий світ-2000, 2020. - 170 с.

17. Інформаційні ресурси:

1. <http://www.moz.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України.
2. <http://www.president.gov.ua/documents/6782015-19605> - Указ Президента України «Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з інвалідністю»
3. <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-iz-vprovadzhennya-v-ukrayini-mizhnarodnoyi-klasifikaciyi-funkcionuvannya-obmezhen-zhittyediyalnosti-ta-zdorovya-ta-mizhnarodnoyi-klasifikaciyi-funkcionuvannya-obmezhen-zhittyediyalnosti-ta-zdorovya-ditej-i-pidlitkiv> - Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 №1008-р «Про затвердження плану заходів із впровадження в Україні Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків»
4. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2801-12> - Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»
5. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15> - Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»
6. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3808-12> - Закон України «Про фізичну культуру і спорт».
7. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12> - Закон України «Про освіту».
8. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.
9. <http://library.gov.ua/> – Національна наукова медична бібліотека України.
10. <http://osvita.ua/vnz/> – Вища освіта в Україні.